

УДК 614

Коробко О.В.¹, Троян Ю.І.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² асист. НУ «Запорізька політехніка»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ ПРО ОХОРОНУ ПРАЦІ

Правовою основою законодавства щодо охорони праці є Конституція України, закони України такі як: «Про охорону праці» «Про пожежну безпеку», «Про охорону здоров'я», «Про використання ядерної енергії та радіаційний захист», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного

благополуччя населення», а також Кодекс законів про працю України (КЗпП). Державний нагляд за додержанням вимог законодавчих та інших нормативних актів з охорони праці згідно з законом України «Про охорону праці» здійснюють такі структури як:

- Державний комітет України з нагляду за охороною праці;
- Державний комітет України з ядерної та радіаційної безпеки;
- органи державного пожежного нагляду управління пожежної охорони;
- Міністерства внутрішніх справ України;
- органи та заклади санітарно-епідеміологічної служби Міністерства охорони здоров'я України, тощо.

Вищий нагляд за додержанням і правильним застосуванням законів про охорону праці здійснює Генеральний прокурор і підпорядковані йому прокури.

Органи державного нагляду за охороною праці не залежать від будь-яких господарських органів, громадських об'єднань, політичних формувань, місцевих державних адміністрацій і рад народних депутатів та діють відповідно до положень, затверджених Кабінетом Міністрів України. Вони можуть безперешкодно, відвідувати підконтрольні підприємства, виробництва фізичних осіб, які відповідно до законодавства, використовують найману працю, здійснювати в присутності роботодавця або його представника перевірку додержання законодавства з питань безпеки праці; вимагати від роботодавця і посадових осіб письмові чи усні пояснення, висновки експертних обстежень, аудитів, матеріали та інформацію з відповідних питань стосовно охорони праці, звіти про рівень і стан профілактичної роботи, причини порушень законодавства та вжиті заходи щодо їх усунення; видавати в установленому порядку роботодавцям, керівникам та іншим посадовим особам юридичних та фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, міністерствам та іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування обов'язкові до виконання приписи про усунення порушень і недоліків в галузі охорони праці, охорони надр, безпечної експлуатації об'єктів підвищеної небезпеки. При виявленні порушень, які створюють загрозу життю працюючих органи держнагляду можуть забороняти, зупиняти, припиняти, обмежувати експлуатацію підприємств, окремих виробництв, цехів, дільниць, робочих місць, будівель, споруд, приміщень, випуск та експлуатацію машин, механізмів, устаткування, транспортних та інших засобів праці, виконання певних робіт, застосування нових небезпечних речовин, реалізацію продукції, скасовувати або припиняти дію виданих ними дозволів і ліцензій до усунення виявлених порушень, а також

притягати до адміністративної відповідальності посадових осіб, винних у порушенні законодавства про охорону праці. У разі виявлення некомпетентності у окремих посадових осіб займаних посаді, надсилати роботодавцю відповідні подання та передавати матеріали органам прокуратури для притягнення цих осіб до кримінальної відповідальності згідно з законом.

Органи державного нагляду за охороною праці встановлюють порядок опрацювання і затвердження власником положень, інструкцій та інших актів про охорону праці, що діють на підприємствах, розробляють типові документи з цих питань. Власник, який створив нове підприємство, зобов'язаний одержати від органів державного нагляду за охороною праці дозвіл на початок його роботи. Власник має безкоштовно створювати необхідні умови для роботи представників органів державного нагляду за охороною праці.

Рішення посадових осіб органів державного нагляду, за необхідності обґрунтовуються висновками експертно-технічних центрів, що функціонують у складі державного нагляду за охороною праці. Наукова підтримка наглядової діяльності здійснюється відповідними науково-дослідними установами. У свою чергу посадові особи спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці є державними службовцями, і на них поширюється дія Закону України «Про державну службу». Вони несуть відповідальність згідно із законом за виконання покладених на них обов'язків.

Таким чином, державний нагляд є ефективним методом забезпечення додержання вимог законодавчих та інших нормативних актів з охорони праці, що дозволяє підвищити правове благополуччя працюючих і населення в цілому в питаннях охорони праці.